

Számos vád éri a kilencvenes években Soros György alapítványa, az Open Society által létrehozott Közép-Európai Egyetemet, amióta a magyar kormány belefogott a külföldi egyetemek helyzetének szabályozásába. Tömegeket vitt az utcára Budapesten a Lex CEU-nak is nevezett törvény, amelynek sajátossága, hogy a Közép-Európai Egyetemet hozza különösen nehéz helyzetbe.

Négy székelyudvarhelyi volt CEU-st kérdeztük meg arról, hogy milyen volt a kizárólag posztgraduális képzést, mesteri és doktori fokozatot biztosító egyetemen tanulnia, hogyan jutott be, mit nyújtott számára a képzés és mit gondol a körülötte kialakult helyzetről. Egy közgazdász, egy jogász, egy újságíró-politológus és egy matematikus vállalta, hogy válaszol a kérdéseinkre.

Tamás: Az a baj, hogy a politikai harcba tudományos műhelyeket vontak be

László Tamást volt iskolatársa Európa egyik legtehetségesebb fiatal matematikusaként nevezte meg, akinek tehetsége elkallódott volna, ha nincs a CEU.

Ágota: használható tudás

A CEU volt a legjobb dolog, ami tanulmányi szempontból vele történhetett – számol be Petroczi Ágota. A fiatal székelyudvarhelyi vállalkozó nemzetközi üzleti jog szakon szerzett mesteri diplomát a Közép-Európai Egyetemen.

Csaba: Mindent megádnak, csak tanulnod kell

Gálffy Csaba a CEU-n végzett tanulmányai után került a manna.ro élményportálhoz, ezután újra Budapesten próbált szerencsét, és lett a hsw.hu informatikai szakportál főszerkesztője.

Örvendek, hogy végre otthon is téma lett a CEU – válaszol megkereséseimre. Csaba 2008-2009 között járt a Közép-Európai Egyetem politikatudományok szakon meghirdetett mesteri képzésére, ahová azért jelentkezett, mert „messze a legjobb egyetem a környéken, a BA fokozat megszerzése után ez volt (ma is ez) az álom továbblépés”.

Mivel kolozsvári tanárai többsége is ott kezdte a karrierjét, tudta, hogy ha szeretne ezen a területen maradni, akkor a CEU az elérhető legmagasabb opció. A másik fontos oka annak, hogy ezt választotta, az volt, hogy „fantasztikus támogatási csomagot kínál az egyetem, ösztöndíj, bentlakás kantinnal, ezért egy egyszerű erdélyi családnak sem jelent terhet, hogy Budapesten tanul a fia. Emiatt hihetetlenül fontos ez az egyetem számunkra, nem kell erős otthoni anyagi háttér a továbbtanuláshoz” – összegez.

Mind bejutni, mind elvégezni hihetetlenül nehéz volt – mondja. A bejutást több körös kiválasztás előzte meg, angol nyelvvizsgát kell tenni (az egyetem fizeti), ajánlólevelet kell kérni minél előkelőbb helyről, egy személyes elbeszélgetés is része a felvételinek, és számítanak az elért tanulmányi eredmények is. Sokszoros a túljelentkezés minden évben, ezért tényleg csak a krémet veszi fel az egyetem. Jellemző, hogy a statisztikával foglalkozó csapat dolgozza ki a felvételi rendszert, és a felvett diákok eredményei alapján évről évre finomhangolják azt, tehát vizsgálják azt is, hogy akiket felvettek, a CEU-n hogyan teljesítenek.

Az egyetem maga rendkívül kemény, a BA illetve az MA fokozathoz szükséges tananyagot végigszágnád egyetlen év alatt. Ezt a szintű terhelést Kolozsváron elképzelni sem tudtam, igazi kultúrsokk volt, és egyúttal bele is tudtunk szagolni, hogy ez máshol, jobb egyetemeken hogy megy – mondja Csaba.

A terhelés a rengeteg olvasásból, esszéírásból, más házi feladatokból áll. Nagyjából az évet kezdők kétharmada végezte el, és volt, akitől évekkal később vette vissza az egyetem a diplomáját plágium miatt (erre nagyon odafigyelnek).

A legfontosabb különbség más felsőoktatási intézmények és a CEU között a légkör és az elvárások szintje: alapállás, hogy az egyetem mindent megad, mindenről gondoskodik, neked "csak" tanulnod kell, még a szoba takarítását is az egyetem intézi.

Az oktatás viszont angolszász szintű, tehát kis csoportok, folyamatos kapcsolattartás a diákokkal, a nagy egyetemek tömegoktatásával szemben ez szintizta kézműves oktatás, ahol minden egyes diákra odafigyelnek, ha gondja van, segítséget kérhet és kaphat az íráskészség fejlesztésétől a pszichológiai problémákig, vagy épp egészségügyi ellátásig (az egyetem saját magán egészségügyi biztosítást köt minden hallgatójának).

Ami egészen különleges, hogy az esszékre nagyjából hasonló hosszúságú visszajelzést ír a tanár, egyébként van rá statisztika, hogy Magyarországon a CEU-n messze a legmagasabb a tanár-diák arány.

Az egyetem a professzorokért a legjobb londoni és amerikai egyetemekkel verseng, és igazi kiválóságokat tud elhozni, hogy tanítsanak egy évet vagy egy félévet, amihez abszolút kulcsfontosságú, hogy a CEU amerikai egyetem, így ez minden nehézség nélkül megoldható - sorolja szinte egyszuszra az egyetem által nyújtott előnyöket.

Ezekon kívül a multikulturális környezet hatása sem elhanyagolható: volt marokkói, grúz, kenyai, amerikai csoporttársam is, tőlük rengeteget tanultam arról, hogy ők hogyan élnek, milyen problémáik vannak.

Világnézetünkben egyébként egyáltalán nem voltunk azonosak, én erősen konzervatív beállítottságúként kezdtem a CEU-t és úgy is fejeztem be. Volt mélyen vallásos csoporttársunk, voltak klasszikus liberálisok vagy marxisták is, vitatkoztunk ésszel, logikával. Meggyőzni nem sikerült egymást, de mindenképp horizonttágító élmény volt, és nem lehet eléggé hangsúlyozni, hogy az egyetem maga soha, soha nem tolt egyetlen ideológia irányába sem.

Ha van a CEU-nak beállítottsága, akkor az a klasszikus scientific method, a kvantitatívista (statisztika-adatalapú) hozzáállás. Semmilyen maszlagot soha nem akartak lenyomni a torkunkon, míg ott jártam, ugyanúgy adott elő az egyetemen **Bokros Lajos**, mint **Martonyi János**

Inkább fóruma volt a különböző beállítottságoknak, és nem egyik vagy másik irányba elfogult.

Fantasztikus embereket ismertem meg, akikkel mai napig tartom a kapcsolatot, ott ismertem meg az élettársamat is, akivel már 8 éve együtt vagyunk, ő horvát, most is az egyetemen tanul, ott végzi a doktori iskolát.

A CEU Erdély számára elképesztő előny

Rettenetesen bosszant az összehordott rosszindulatú butaság, nyilvánvaló, hogy sem a törvényt megalkotóknak, sem az egyetemet támadóknak nincs fogalmuk a CEU működéséről, és szemmel láthatólag igényük sincs arra, hogy erről bármit kérdezzenek.

Az pedig már-már másodlagos, hogy a páromnak komoly megrázkódtatás lenne, ha az egyetemet bezárnák vagy költözésre bírnák.

Erdély számára elképesztő előny, hogy a CEU Budapesten működik, ez egy olyan továbblépési fokozat erdélyi diákok tucatjainak évente, amit a CEU hiányában semmi-semmi nem tud pótolni, és ez nem csak a politikatudományokra igaz.

Nagy a veszélye, hogy számos erdélyi, akár udvarhelyi tehetség a CEU nélkül elkallódhatott volna.

Én mindenesetre azt szeretném, ha ez lenne elől a fejekben, amikor az olvasók a CEU-ra gondolnak. Ez egy világszinten jegyzett egyetem, kimondottan tehetségkutatásra kihegyezve, ezért jött létre, ezért működik, ezért ad akkora támogatást a diákoknak, amiből Pesten meg tudnak élni.

Miért a hajsza?

Bizonyos egyetemi körök rettenetesen féltékenyek a CEU-ra, hogy elviszi a diákok és a tanárok krémjét, nem szorul rá a tömegképzésre, megengedheti magának, hogy rendszeresen nagy, világhírű neveket hívjon el. A CEU válogathat, a nagy magyar egyetemek nem, és pont azért teheti, mert amerikai egyetem, ezért látták megoldásnak, hogy ezt kihúzzák alóla, és akkor ők lehetnek a kakasok a szemétdombon.

A CEU gyakorlatilag ma fenn tudja magát tartani, van egy jó MBA programja, több tízezer eurós tandíjjal, üzletembereknek, amerikai diákok is látogatják, ők szintén tandíjat fizetnek plusz ugye ott az alap, aminek a kamataiból az egyetem működik. És persze nincs BA-képzés, így tényleg lehet a krémből válogatni. Ezek így együtt határozzák meg a CEU egyedi profilját, és amiért a szakmai irigység célpontja tud lenni. Persze ettől még nagy szükség van a nagy tömegegyetemekre, ezek képezik az ifjúság 99 százalékát, de igazi elitintézménynek (mint otthon a giminek) a CEU számít.

Szerencsére ma már megtörni látszik a jég, viszakoznak, gyakorlatilag felajánlottak egy olyan kompromisszumot, ami [nagyon közel van](#) a status quo-hoz.

Nekem mindenesetre életre szóló, személyiségemet alapvetően befolyásoló, fantasztikus élmény volt ott tanulni, és nem lettem tőle liberális.

Megkérdeztük, politológusként hogyan látja, belebukhat-e a kormány ebbe az intézkedésbe.

Egy elképesztően folyékony szituáció van most, napról napra változik a helyzet

a kormány egészen biztosan nem fog megbukni, de bel- és külpolitikai vereséget szenvedhet. Nagyjából ennyi a tétje számukra ennek, a hosszútávú hatásai viszont beláthatatlanok lehetnek. Ez egy fontos töréspont lehet sok habozó jobboldali szavazó számára, akik idővel elhidegülhetnek a párttól, még Erdélyben is - válaszolta.

Sándor: A tehetségeket másképp kellene itthon tartani

Hasonlókat tapasztalt Albert Sándor is, aki több egyetemen is tanult Bukaresttől Drezdáig. A közgazdász nemrég költözött színművész feleségével együtt haza Székelyudvarhelyre, miután 2012-2014-ben a CEU-n tanult, majd Budapesten dolgozott.

